

Bokföringsnämndens kommunsektion, 18.8.1998

34. Utlåtande om hur utvecklingsfonden i en samkommun skall behandlas i bokföringen

Begäran om utlåtande

En samkommun har bett kommunsektionen om ett utlåtande om hur en utvecklingsfond skall behandlas i bokföringen och bokslutet. Enligt utvecklingsfondens stadga har fonden till uppgift att stöda regionala näringslivs- och utvecklingsprojekt genom understöd och långivning. Ur fonden beviljas också understöd för olika projekt som hör till näringsverksamheten inom samkommunens organisation.

Samkommunen utför olika slags utvecklingsuppdrag som har att göra med näringsverksamhet samt bedriver yrkes- och vuxenutbildning inom regionen. Slutsumman i samkommunens balans är 119 miljoner mark.

Fonden utökas varje år genom att man uppbär 0,05 penni per skatteöre av samkommunens medlemskommuner, genom återbetalning av lån och räntor samt genom ränteintäkter av fondens kapital. Fondens medel är placerade på ett separat bankkonto. I ingående balansen för 1997 har utvecklingsfonden behandlats bland förvaltade medel. Utvecklingsfondens medel uppgick då till 1,3 miljoner mark. Dessutom har ur fonden beviljats lån på 2,5 miljoner mark. Dessa lån ingår inte i fondkapitalet. Fondens kapital uppgår således 3,8 miljoner mark.

Motivering

Enligt kommunsektionens allmänna anvisning om registrering av fonder och reserveringar i kommuner och samkommuner (1996) punkt 3.4, kan fonden avskiljas till en balansenhets i bokföringen, om man har för avsikt att till det organ som ansvarar för fondens verksamhet överlåta befogenheten att självständigt och oberoende av samkommunens budget disponera över fondens medel.

Enligt den allmänna anvisningen avskiljs fonden i samkommunens bokföring till en separat balansenhets om dess verksamhet är av väsentlig betydelse för samkommunens ekonomi, fondens kapital till betydande del ökar på annat sätt än genom skattefinansiering, det förekommer flera affärshändelser under en räkenskapsperiod och resultatet av fondens verksamheten ökar eller minskar fondens kapital.

Om de villkor som anges i den allmänna anvisningen inte uppfylls, behandlas fonden i bokföringen som en vanlig balanspost som är jämförbar med en frivillig reservering.

Utvecklingsfonden är en fond som samkommunen själv har grundat och ingen donator eller någon annan utomstående har bestämt vad medlen skall användas för. Fonden skall därför inte behandlas bland förvaltade medel eller förvalt kapital. Till denna del har fondens bokföringspraxis inte varit förenlig med god bokföringssed. Fondens stadga står dessutom i strid med balansenhetsens bokföringspraxis.

Kommunsektionen anser att utvecklingsfondens affärshändelser bör behandlas som en sådan balansenhets som avses i den allmänna anvisningen och att dess bokföring därför bör avskiljas i samkommunens bokföring.

Fondens bokföring avskiljs för den tid som räkenskapsperioden omfattar. Det separata bokslutet för fonden, vilket innehåller resultaträkning, finansieringskalkyl och balansräkning, sammanställs i kommunens bokslut, rad för rad.

I utvecklingsfondens bokslut registreras avgifter som uppburits av kommunerna samt ränteintäkter som intäkter i resultaträkningen. Som kostnader registreras fondens skötselkostnader, räntekostnader, understöd samt kreditförluster för lånefordringar.

Utvecklingsfondens tillgodohavanden är lånefordringar och inestående medel på bankkonton. Fondens kapital utgörs av avsättningarna till fonden, vilka ändras av räkenskapsperiodens över- eller underskott.

Om utvecklingsfonden inte är av väsentlig betydelse för samkommunens ekonomi behandlas dess affärshändelser i samkommunens bokföring på samma sätt som motsvarande händelser utanför fonden.

Kommunsektionen anser att fonden är av väsentlig betydelse för den verksamhet som samkommunen bedriver utöver yrkesutbildningen och att den därför bör behandlas som en separat balansenhet.

Kommunsektionens utlåtande

Samkommunen bör avskilja utvecklingsfonden till en separat balansenhet i sin bokföring, eftersom verksamhetens karaktär och omfattning i fonden kännetecknas av de drag som angetts för en avskild balansenhet i kommunsektionens allmänna anvisning om registrering av fonder och reserveringar i kommuner och samkommuner.

Fondens bokföring avskiljs för den tid som räkenskapsperioden omfattar. Fondens resultaträkning, finansieringsanalys och balansräkning sammanställs i samkommunens bokslut, rad för rad